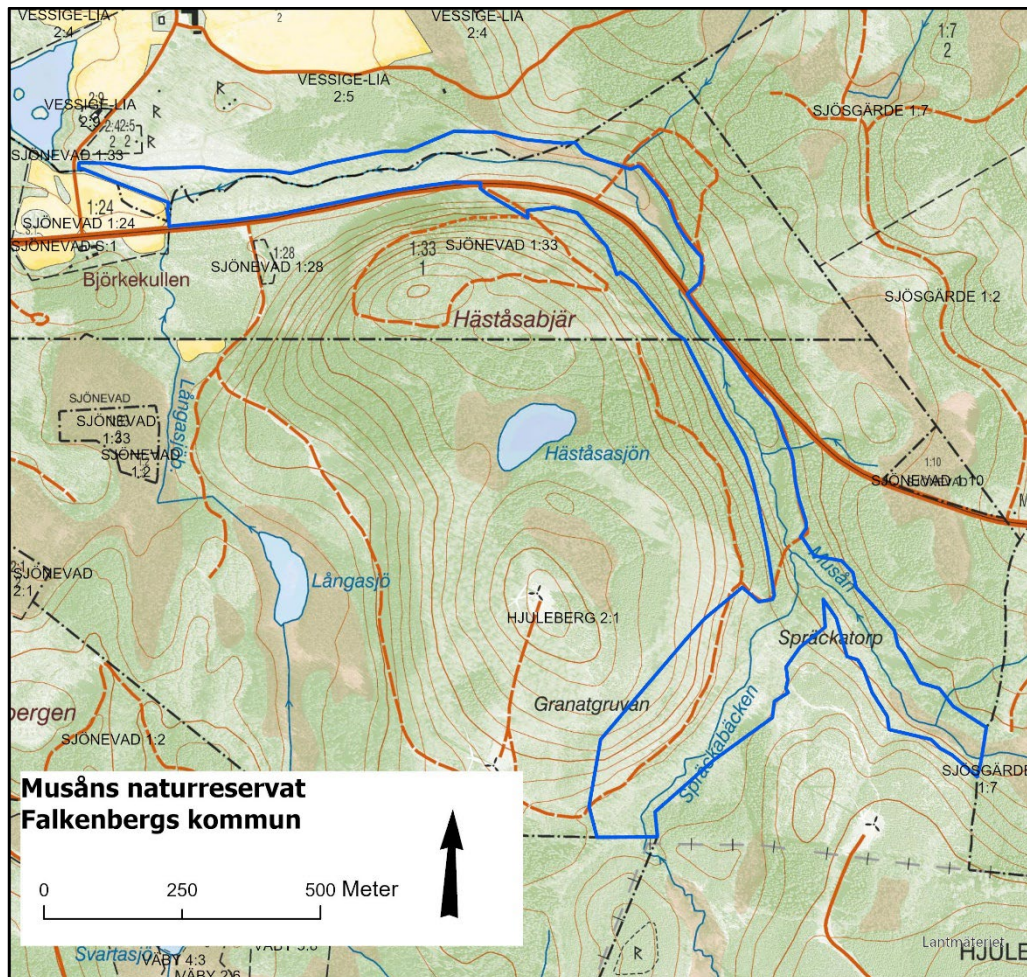

Bildande av Musåns naturreservat i Falkenbergs kommun.

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) att förklara det område som avgränsas av blå heldragen linje på ovanstående karta som naturreservat, med syfte, skäl och föreskrifter enligt nedan.

Reservatets gränser ska märkas ut i fält och dess namn ska vara Musåns naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Syftet med naturreservatet

Syftet är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av naturliga bäckar med forsande och strömmande partier, grus-, sten- och blockbotten samt omgivande lövskogar samt att återställa sådana värdefulla naturmiljöer där de försvunnit. Syftet är också att skydda, återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Reservatet ska vara tillgängligt för rekreation och friluftsliv i den mån områdets biologiska värden inte hotas.

Syftet skall nås genom att:

- hyggen och granskogar omförs till lövskog, omställningen sker varsamt så att inte förekomsterna av flodpärlmussla och skirmossa påverkas negativt,
- land- och vattenmiljöerna skyddas mot exploatering och produktionssskogsbruk,
- området hålls fritt från granar som överstiger 2 m höjd,
- aktiviteter som kan medföra ökad tillförsel av partiklar, näringsämnen eller metaller till vattendraget förbjuds,
- all död ved lämnas kvar i området, men kan flyttas inom området om den utgör en betydande risk för att dämna mark utanför reservatet eller riskerar att påverka beståndet av flodpärlmussla negativt,
- biotopvårdande åtgärder genomförs för att optimera vattendragets förutsättning att hysa föryngrande bestånd av flodpärlmussla,
- lövskogarna sköts så att andelen gamla träd och mängden död ved ökar,
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper beaktas i skötseln av reservatet,
- främmande arter bekämpas om de riskerar att skada de naturvärden som reservatet avser att bevara.

Skälen för beslutet

Området utgörs av en värdefull åsträcka med värdefulla och hotade arter som flodpärlmussla och skirmossa. Åsträckan består av forsande och strömmande vatten och är på vissa sträckor kantad av nyckelbiotoper med bland annat ädellövskog och översilad alsumpskog.

Naturvärdena kan skadas av skogsbruksåtgärder som avverkning och gallring, av fysisk exploatering, av förändrad hydrologi på land och i vattendraget samt av konkurrens från gran och främmande arter.

De viktigaste åtgärderna för att bevara naturvärdena är att skapa en trädklädd skyddszon av löv mot vattendraget, att skydda området mot produktions-skogsbruk och exploatering samt att hålla efter gran.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken (MB), om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad, anordning eller anläggning,
- 2 uppföra mast eller antenn samt anlägga luft- eller markledning,
- 3 anlägga väg,
- 4 borra, spränga, schakta, gräva, muddra, markbearbeta eller bedriva täkt,
- 5 dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi, Med Länsstyrelsen tillstånd är det dock tillåtet att underhålla dike enligt bestämmelserna i 11 kap. 17 § miljöbalken under förutsättning att diket är lagligt anlagt.
- 6 anordna upplag, tippa eller fylla ut,
- 7 gödsla eller sprida bekämpningsmedel,
- 8 bedriva skogsbruk eller i annat syfte röja (förutom granplantor), avverka, gallra, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetationen,
- 9 ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar,
- 10 framföra motordrivet fordon annat än på bilväg eller parkera annat än på anvisad plats,
- 11 sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift,

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

- 12 vidta åtgärder som grumlar eller förorenar vattendraget,

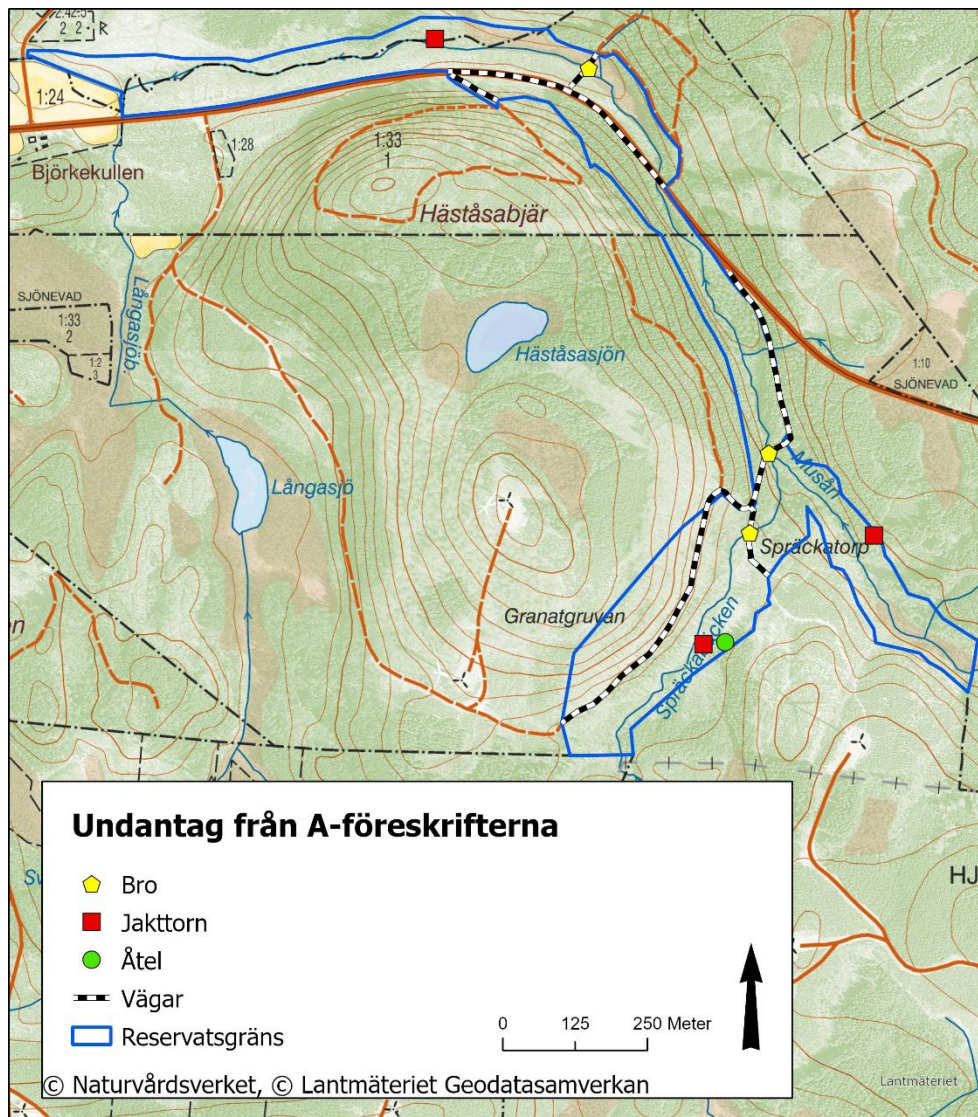
2024-05-03

511-7729-12

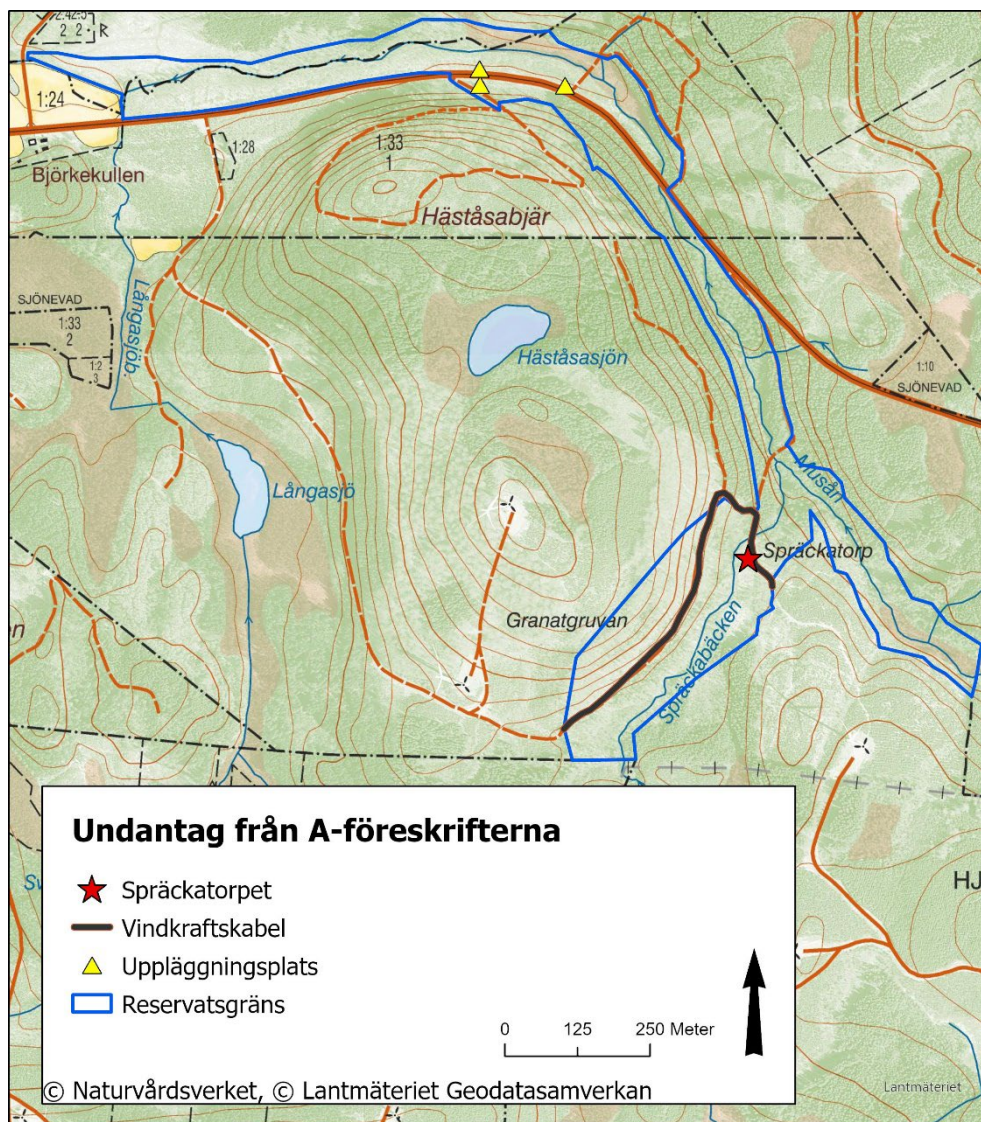
- 13 lägga i eller flytta grus, sten eller block i vattendraget,
- 14 uppföra jaktorn och röja siktgator,
- 15 inplantera för området främmande arter samt att
- 16 utföra undersökningar som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön. Detta krav om tillstånd gäller dock inte vid insamling och dödande av ryggradslösa djur om insamlingen krävs för att en säker artbestämning ska kunna ske, den görs manuellt genom plockning, håvning eller motsvarande (alltså ej med fällor) och den görs utan att bark, ved eller andra substrat skadas.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna B 1-3.
- underhåll av de vägar och broar som markerats på karta 1 under förutsättning att:
 - inget material tillförs området som kan innehålla för området främmande arter eller förorenande ämnen,
 - överskottsmassor och överblivet material forslas ut ur naturreservatet,
- underhåll av markkabel till vindkraftverk markerad på karta 2.
- jakträttsinnehavare att använda motordrivet fordon för uttransport av älg, hjort och vildsvin i enlighet med terrängkörningsbestämmelserna.
- att hålla området kring Spräckatorpet som är markerad på karta 2 fri från igenväxning. Skylta vid Spräckatorpet, Granatgruvan samt vid andra kulturmiljöer, under förutsättning att hänsyn tas till friluftslivet, så att t.ex. framkomligheten på stigar eller områdets upplevelsevärden inte försämras.
- snitsling och skyltning vid jakt under förutsättning att dessa avlägsnas senast ett dygn efter avslutad jakt.
- markägaren av Sjönevad 1:33 att lägga upp virke längs landsvägen enligt karta 2.
- undersökningar som görs på uppdrag av myndigheter för att följa upp miljötillståndet i Musån, Spräckabäcken eller skog i anslutning till vattendragen, t ex vattenkemiprovtagning, elfisken och bottenfaunaprovtagning.
- Länsstyrelsen i dialog med markägaren avgöra om ett angrepp av granbarkborren är av sådan karaktär att åtgärder behöver vidtas för att förhindra spridning till närliggande bestånd.
Om åtgärder behöver vidtas är det möjligt att avverka och transportera ut eller avbarka granvirke för att förhindra spridning.

Karta 1: Kartan visar var i området vissa undantag från A-föreskrifterna gäller.

Karta 2: Kartan visar var i området vissa undantag från A-föreskrifterna gäller.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla åtgärder inom området enligt följande:

1. utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. skötselåtgärder i form av
 - a) granröjning och ringbarkning av gran i hela reservatet, vid behov kan även löv röjas,
 - b) utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och /eller barkning för att begränsa och /eller förhindra angrepp av åttatandad granbarkborre,

2024-05-03

511-7729-12

- c) iläggning av sten och grus i vattendraget, stödutsättning av flodpärlmussla samt andra åtgärder i vattendraget som främjar flodpärlmussla,
 - d) plantering av inhemska lövträd som al, bok och ek i hela reservatet, vid behov kan hägn användas för att säkerställa föryngringen,
 - e) veteranisering och frihuggning av utvalda lövträd för att överbrygga åldersglappet i lövskogen,
 - f) undersökningar och dokumentation av friluftsliv, mark, vatten samt växt- och djurliv,
 - g) utsättning av hotade arter där utsättningar krävs för att stärka artens möjlighet till långsiktig överlevnad i länet samt bekämpning av främmande arter.
3. anläggning och underhåll av friluftslivsanordningar exempelvis informationsskyltar och parkeringsplats.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § MB, om rätten att färdas och vistas i reservat är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- 1. skada levande eller döda träd, buskar och grenar,
- 2. skada, plocka eller samla in mossor, lavar eller svampar annat än enstaka exemplar. Det är dock tillåtet att plocka matsvamp.
- 3. framföra motordrivet fordon annat än på bilväg eller parkera annat än på anvisad plats,
- 4. trampa eller gå i vattendraget,
- 5. flytta grus, sten eller block eller dämna vattendraget,
- 6. bryta loss, knacka sönder, föra bort eller måla sten och mineral,
- 7. sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift,

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

- 8. inplantera för området främmande arter,
- 9. utföra undersökningar som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön. Detta krav om tillstånd gäller dock inte växter, bär och matsvamp och inte vid insamling och dödande av ryggradslösa djur om insamlingen krävs för att en säker artbestämning ska kunna ske, den görs manuellt genom plockning, håvning eller motsvarande (alltså ej med fällor) och den görs utan att bark, ved eller andra substrat skadas.
- 10. anordna läggerverksamhet, tävlingar eller andra arrangemang.

Upplysningar:

Om föreskrifterna

A-föreskrifterna gäller för åtgärder och verksamheter som genomförs med stöd av äganderätt eller andra juridiska rättigheter, t.ex. nyttjanderätt och servitut. I det fall en åtgärd som enligt lag enbart får utföras av en rättighetsinnehavare, utförs av en person som saknar rättighet, omfattas denna person av de förbud som meddelas i A-föreskrifterna. Således gäller A-föreskrifterna till exempel för alla personer som röjer sly eller avverkar i reservatet, eftersom en sådan åtgärd endast får utföras av rättighetsinnehavare (eller av annan efter medgivande från rättighetsinnehavare).

C-föreskrifterna gäller för allmänheten. Föreskrifterna riktar sig även till markägaren och andra med särskild rätt till fastigheten då dessa utövar aktivitet som inte är knutet till dessa rättigheter.

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken (C-föreskrifterna) träder i kraft tre veckor efter att kungörelsen av reservatsbeslutet utkommit från trycket, oavsett om beslutet överklagas.

Andra bestämmelser

Länsstyrelsen erinrar även om att andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftet med reservatet, eller som ett komplement till föreskrifterna är bland andra:

16 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Under tiden den 1 mars-20 augusti ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

2 kap. 1, 6-8 §§ kulturmiljölagen (1988:950), fornlämningar

De fornlämningar som återfinns inom reservatet är skyddade enligt lag. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen får vidta de åtgärder som behövs för att skydda, vårda och undersöka en fornlämning.

2024-05-03

511-7729-12

7 kap. 13-18h §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelser

Strandskyddsområde berör de delar av reservatet som ligger inom 100 meter från sjöar och vattendrag. Strandskyddsbestämmelsernas syfte är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Åtgärder som kan skada eller motverka syftet med strandskyddet är förbjudna.

11 kap. miljöbalken, vattenverksamhet, samt lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Med vattenverksamhet avses bland annat uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar, bortledning av vatten från eller grävning och rensning av vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge. Även åtgärder som utförs för att avvattna mark eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för ett visst ändamål är att betrakta som vattenverksamhet (markavvattning).

1 § terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594)

Körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är, med vissa undantag, förbjuden.

4-9 §§ artskyddsförordningen (2007:845), fridlysta arter

Många arter är fridlysta. Det innebär att djuren och växterna inte får skadas eller störas, och i många fall även att fortplantningsområden och viloplats är skyddade. Alla fåglar, groddjur, kräldjur, fladdermöss samt orkidéer är fridlysta, och dessutom ett urval av andra organismer. Flodpärlmussla är fredad enligt förordningen om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (SFS 1994:1716).

12 kap. 6§ miljöbalken

För verksamheter och åtgärder som kan ändra naturmiljön väsentligt krävs samråd med Länsstyrelsen, i de fall verksamheten eller åtgärden inte omfattas av tillståndsplikt eller anmälningsplikt enligt miljöbalken. Inom reservat kan t ex underhåll av ledningsgator eller vägar omfattas av samrådsplikt.

Artikel 7 i Europaparlamentets och Rådets Förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter: Invasiva främmande arter av unionsbetydelse får inte avsiktligt tillåtas reproducera sig, växa eller odlas.

Beskrivning av området

Musån är belägen i Falkenbergs inland ca 8 km från Vessigebro. Naturreservatet utgörs av de båda vattendragen Musån och biflödet Spräckabäcken samt omgivande skogar. Båda dessa vattendrag har en hög grad av naturlighet kvar inom området. Strömmande och forsande partier varvas med lugnflytande sträckor och man finner värdefulla strukturer i form av blockrika sträckor, grusbottnar och till viss del död ved.

Vattendragen omges av alsumpskog, ädellövskog och björkskog men också av granplanteringar. Det finns två nyckelbiotoper inom området klassade som översilad alsumpskog och hedädellövskog med arter som bokfjädermossa och atlantärgmossa, båda signalarter. I vattendragen finns skirmossa (NT) och flodpärlmussla (EN) som båda är rödlistade arter.

Nästan hela området domineras av en bergart som heter granatamfibolit, den är rik på mineralet granat som har brutits i granatgruvan i den sydvästra delen av området. Här finns också lämningar från ett torp och en skvaltkvarn.

Uppgifter om reservatet

Namn	Musån
Kommun	Falkenberg
Distrikt	Vessige
Reservatet bildades år	årtal
Areal	28 hektar
Lägesbeskrivning	8 km öster om Vessigebro
Mittkoordinater SWEREF 99 TM	N6317480, E 364706
Naturgeografisk region	Region 10 södra Hallands kustland
Naturvårdsregister-ID	2050558
Fastigheter och marksamfälligheter	Hjuleberg 2:1, Sjönevad 1:33, Vessige-Lia 2:5, Sjönevad s:1
Markägarkategori	Privat
Förvaltare	Länsstyrelsen

2024-05-03

511-7729-12

Ärendets handläggning

Ärendet startades med att markägaren för Sjönevad 1:33 kontaktade Skogsstyrelsen för att få till ett långsiktigt skydd på sin fastighet längs Musån. Ärendet överlämnades till Länsstyrelsen på markägarens önskemål 2011, då naturreservat bedömdes som en lämplig skyddsform. Området var sedan tidigare känt från nyckelbiotopsinventeringen från 1990-talet. Området var även känt för sin förekomst av reproducerande flodpärlmussla, och återställningsåtgärder i stenrensade delar av ån har genomförts i omgångar under 2000-talet. Länsstyrelsen tog ontakt med grannfastigheten 2012 och även här påbörjades reservatsbildning. Avtal skrevs med Sjönevad 1:33 år 2018 och med Hjuleberg 2:1 år 2021. 2020 köptes Sjönevad 1:33 av ägaren till grannfastigheten, Vessige-Lia 2:5. Markägaren tog kontakt med Länsstyrelsen och var intresserad av att utvidga naturreservatet på sin sida av Musån. Avtal skrevs 2022.

Länsstyrelsens bedömning

Val av område och skyddsform

Området utgörs av en åsträcka med ett rikligt bestånd av skirmossa, och ett ”nationellt skyddsvärt” bestånd av flodpärlmussla som är hotad och en Natura 2000 art. Nedre delarna av ån har rensats från sten, men har till stor del restaurerats med syfte att återskapa en gynnsam miljö för flodpärlmusslan. Övre delarna är naturliga, och hyser värdefulla biotoper. Enligt *Länsstyrelsens regionala sötvattenstrategi* (Länsstyrelsen i Hallands län 2016) kan områden prioriteras för skydd om restaureringsåtgärder har genomförts, vilket är fallet här. Skirmossa omfattades av åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP) under perioden 2010-2014. Programmet fokuserar på områdesskydd som en lämplig åtgärd för att skydda dessa känsliga lokaler från avverkning. Området är också prioriterat för skydd enligt *Nationella strategin för formellt skydd av skog* (Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2017) då området innehåller nyckelbiotoper med ädellövskog som är en prioriterad skogstyp, och då området ligger inom värdestrakt för ädellövskog (4 Hallands mellanbygd).

Värdena kan hotas av avverkning, dikning och annan negativ förändring av hydrologin, plantering av främmande trädslag, konkurrens från gran, exploatering samt fragmentering av biotoperna. Även åtgärder utanför reservatets gränser kan vara negativa för naturvärdena, särskilt åtgärder som påverkar vattenföring och vattenkvalitet, spridningsbarriärer i vattendraget och utsättning/förekomst av främmande arter.

Då ett rationellt skogsbruk inte är förenligt med bevarandet av arterna i området

behövs någon form av långsiktigt skydd. Området kräver en del skötsel- och restaureringsinsatser vilket medför att en skötselplan behövs. Vidare krävs ordningsföreskrifter för att bevara områdets värden. Naturreservat är därmed den lämpligaste skyddsformen.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd, Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar”, ”Ett rikt växt och djurliv” och ”Levande sjöar och vattendrag”.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

En liten del av reservatet i nordväst ligger inom riksintresse för kulturmiljövård (MB 3 kap.6 §). Reservatsbeslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen.

Intresseprövning

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att avgränsningen av området, reservatets omfattning och föreskrifternas utformning i detta beslut innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Bilagor

Bilaga 1 Skötselplan

Bilaga 2 Rödlistade och regionalt intressanta arter

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.